

GERGELY Judit

*MPT Prevenció Szakosztály elnöke óvodavezető
helyettes, szakértő*

INTÉZMÉNYEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A „Pedagógiai Prevenció” a pedagógiai hatásgyakorlás azon eszközrendszerét jelenti, mely a nevelésben a személy egyéni és közösségi érettségét hivatott fejleszteni a megelőzés, azaz a tapasztalatra támaszkodó, előrelátásra épülő, ésszerű hatásgyakorlás során. Nem csupán a nem kívánt esemény elkerülésére, hanem a kívánt esemény előmozdítására is törekszünk az egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

Az általános és az általánostól eltérő bánásmód esetei közül itt a “hátrány leküzdése” témát mintaként vesszük elő az óvodaintézményben. Természetesen jó lenne, ha ezzel párhuzamosan valamennyi esetre ezzel összhangban lévő szabályozás állna rendelkezésünkre pl. a tehetséggondozás feladataival kapcsolatban. Az intézményekben folyó munka a nevelőtevékenység egy-egy része, egy folyamat része, mely a gyermek, a fiatal fejlődésében nyer értelmet.

1. Magatartási és beilleszkedési tanulási zavarok megelőzése az óvodában. *Mikortól, ki és hogyan előzze meg?*

Milyen szakemberekre és milyen együttműködésekre van szükség?

Mit tesz és tehet az óvodapedagógus, a pszichológus és más speciális szakember? Mi az, amit az óvodában, mi az, amit az óvodán kívül tehetünk?

Cél:

A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, az egyenlő hozzáférés és gondoskodás biztosításával.

Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Feladatunk:

A szülőket partnerré kell tenni munkánk során.

Családi környezet megismerése, folyamatos kapcsolattartás.

Jelzőrendszer működtetése.

Az információk bizalmas kezelése.

A hátrányos helyzet, veszélyeztetett és tanköteles korú gyermek óvodába járásának nyomon követése.

A hátrányok csökkentése, kompenzálása.

A gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása.

2. Gyermek és ifjúságvédelem az óvodában

A nevelőmunka során meghatározó a „gyermek mindenk felett álló érdekének” képviselete.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. Törvény értelmében az óvodapedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi

feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

„A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.” *Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 6.§*

A törvényi háttér:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

22/2013. (III. 22.) EMMI rendelete egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

3. A leggyakrabban alkalmazott alapfogalmak a gyermekvédelemben:

3.1. Hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet meghatározása:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 67/A. §-a rögzíti. Ennek értelmében

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a.) Szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális törvény (1993. évi III. tv.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

3.2 Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az 1. pont a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek, (7. sz. melléklet a 20/1997.(II. 13.) Kormányrendeletéhez)
3.3. Veszélyeztetettség: Olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (1997. évi XXXI. tv. 5. §).

3.4. Súlyos veszélyeztetettségnek minősül a Gyvt. 72. §-ának (2) bekezdésén túl, a gyermek által tanúsított olyan magatartás, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

Feladatok:

A gyermekvédelmi felelős minden esetről *feljegyzést készít*, amely megjelenik az év folyamán az intézmény működésének dokumentációjában (időpont, név, résztvevők, formája, eredménye, értékelés, intézkedés).

A csoportnaplókban, a kapcsolattartás részben az óvodapedagógusok *nyilvántartják* az eseteket.

Jelzőlapon a Gyermekjóléti szolgálat felé *jelzés, szükség szerint*

Minden feljegyzésről, írásbeli dokumentumról, amely továbbításra kerül az óvodából, egy példány *iktatásra kerül*.

A szükséges *dokumentációk naprakész vezetése*.

A kapcsolattartás *eseti jellemzőinek nyilvántartását* a következő táblázatban rögzítik a gyermekvédelmi felelősök a nevelési év során:

Tagóvodák	Kapcsolat tartás oka	Formája	Résztvevők	Esetszám	Intézkedés
-----------	----------------------	---------	------------	----------	------------